

[Boligministeren.]

bejdskammerater, således at den arbejdsydelse, der her var tale om, var at sidestille med bygherrens eget indskud. Kontant betaling har i disse tilfælde kun forekommet til indkøb af visse industrielt fremstillede dele, vinduer, døre skabelementer o. s. v., og endelig til det arbejde, hvortil der kræves autoriserede installatører.

Da vi i sin tid for visse dele af landet fik gennemført en igangsættelsesregulering af boligbyggeriet, kunne de stedlige myndigheder imidlertid ikke udstede byggetilladelse, medmindre der forelå en dispensation fra boligministeriet. Denne bestemmelse omfattede principielt også selvbyggere, der byggede eget hus, men som hovedregel blev sådanne dispensationer givet så at sige umiddelbart.

Beklageligvis har denne lempelige administration medført en række misbrug, således at bygherren under foregivende af, at det drejede sig om selvbyggeri, opnåede en fortrinsstilling fremfor bygherrer, der anvendte håndværkere til gennemførelse af deres byggeri. Men ud fra den af det ærede medlem anførte betragtning, at der, når det drejer sig om virkelige selvbyggere, var tale om et supplement til den samlede byggekapaцитet og et bidrag til lettelse af boligpresset, fandt man, at man burde søge at hindre disse misbrug ved at lade de pågældende selvbyggere afgive en erklæring om, dels at det drejede sig om byggeri til eget brug, dels at arbejdet blev udført uden anvendelse af fremmed, betalt arbejdskraft.

Jeg kan oplyse, at der inden for de regulerede områder i de seneste måneder er givet dispensationer til ca. 250 selvbyggere, og at det af disse dispensationer klart fremgår, at der er tale om selvbyggeri, således at pengeinstitutter vil kunne tage dette i betragtning ved afgivelse af lånetilbud.

Det har i den seneste tid vist sig, at en lang række firmaer, ikke alene danske, men også udenlandske med kendskab til denne lempelige administration af selvbyggerdispensationer, nu tilbyder sådanne bygherrer et sæt færdigfremstillede bygningsdele, der — som man anfører i annoncer og brochurer — kan opstilles eller monteres på et minimum af tid under kyndig vejled-

ning, som regel bygningshåndværkere, der er stillet til rådighed af leverandørerne.

Når det ærede medlem nævner nogle procenter og siger, at det drejer sig om 15-20 pct. fremmed arbejdskraft, er det selve montagearbejdet, selve opstillingen, denne procentsats tages af; af selve huset er næsten 100 pct. udført af håndværkere på mere eller mindre traditionel måde bare et andet sted end på selve byggepladsen. Netop dette, at disse huse kan opføres på et minimum af tid af bygherren selv, og navnlig at prisen for det færdige hus ikke synes påvirket nævneværdigt heraf sammenlignet med huse af tilsvarende kvalitet og konstruktion opført i normale entrepriser, kan tages som udtryk for, at der ikke er tale om bygherrer af den art, der har været tænkt på i forbindelse med begrebet selvbyggere.

Der er på denne måde konstateret misbrug af denne ordning, misbrug, der er fremhævet ikke alene af kommunerne, men også af arbejdsgivere, arbejdere og repræsentanter i boligministeriets arbejdskraftudvalg, hvor man netop har peget på det urimelige i, at projekter af denne art gik forud for projekter, hvor man anvendte den normale fremgangsmåde. Det har da også vist sig — og det siger et og andet — at netop den byggeform, det ærede medlem omtalte, navnlig har koncentreret sig, navnlig har haft interesse i de områder, der er under regulering, medens den i de frie områder har været meget beskedent.

Jeg beklager at måtte sige, at jeg ikke tror, det vil være muligt at udvide selvbyggerordningen til at omfatte bygherrer, der præsterer eget arbejde i så beskedent omfang som det, der er tale om her, og jeg tror også, at vi i boligministeriet må anlægge en noget strengere kurs over for selvbyggere, når de opnår en dispensation under henvisning til, at de selv udfører arbejdet, og derefter reflekterer på tilbud fra firmaer, der tilbyder at udføre arbejdet på rekordtid, som vi har set det i annoncer i dagbladene.

Føged: Jeg er jo ikke i den lykkelige situation at kunne takke for ret meget i denne besvarelse. Det er mig bare ubegribeligt, at den højtærede minister ikke indser, at den mellemform, der her er foreslået, måske er den form, som bolig-